

Forstyrrelse af opmærksomhed og aktivitet F90.0

ADHD - Attention Deficit Hyperactivity Disorder

DAMP – Deficit in Attention Motor control

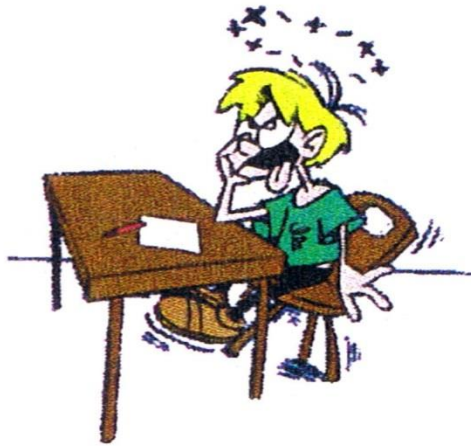
Perception

Diagnostiske kriterier ADHD

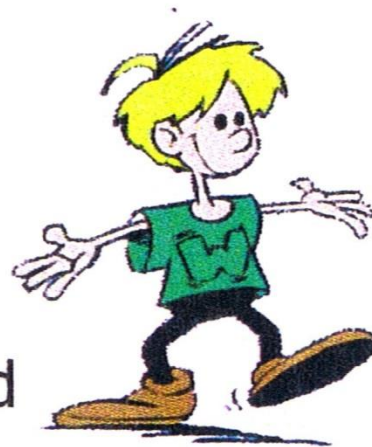
- **Kernesymptomer på uopmærksomhed, impulsivitet og/eller hyperaktivitet er mere udtalte** end hos andre børn på det samme alder og udviklingsniveau.
- **Store problemer i hverdagen:** executive forstyrrelser, motivationsproblemer, forstyrrelser i tidsfornemmelsen og søvnforstyrrelser.
- Forstyrrelser er til stede **i forskellige situationer** (fx skole/hjemme)
- Vanskeligheder er til stede **før barnet fylder 7-år**.

Hos voksne, symptomer havde været til stede **uafbrudt siden 6-7 alderen.**

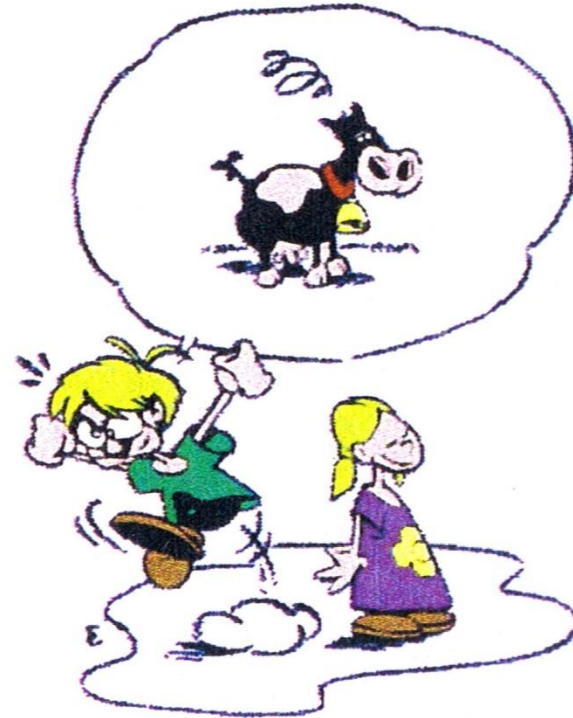
ADHD - kernesymptomer

Uopmærksomhed

Hyperaktivitet

Impulsivitet

ADHD – kernesymptomer. Uopmærksomhed.

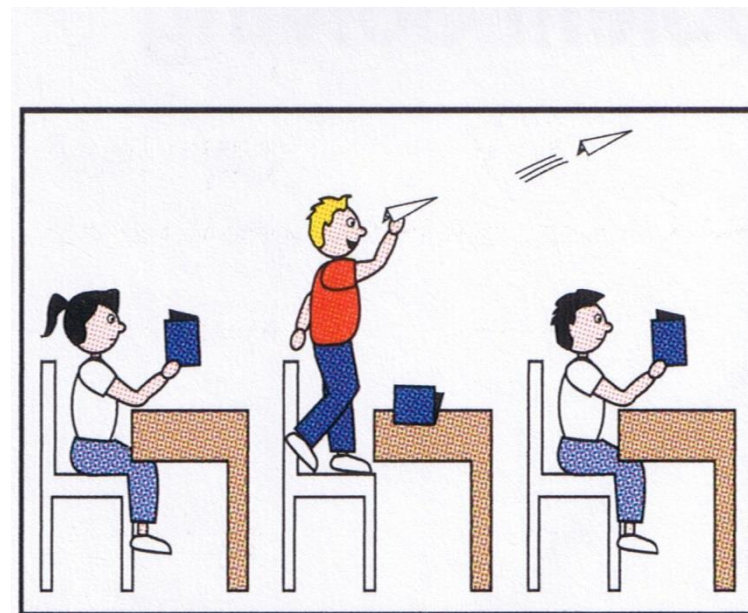
1. Laver **sjuskefejl**
2. Har **svært ved at holde opmærksomheden** ved opgaver eller leg.
3. Synes **ikke at høre efter** hvad der bliver sagt
4. **Kan ikke følge instruktioner** eller fuldføre opgaver
5. Har **svært ved at organisere** opgaver og aktiviteter
6. Undgår ofte opgaver, som kræver stor mental indsats
7. **Mister ofte ting**
8. **Distraheres ofte let** af ydre stimuli
9. Er ofte **glemsom** i daglig aktiviteter

ADHD – kernesymptomer.

Hyperaktivitet.

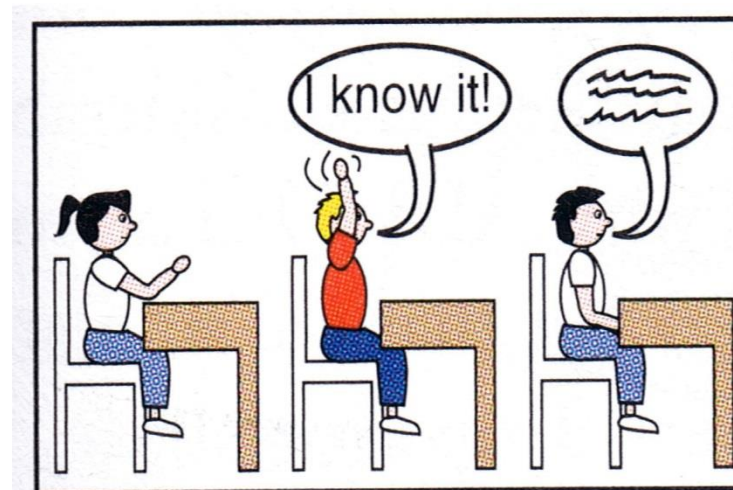
1. **Uro** i hænder eller fødder, sidder uroligt.
2. **Forlader sin plads** i klassen eller i andre situationer.
3. Kravler, løber, færer omkring på utilpasset måde.
4. Har **svært ved at lege på en stille og rolig måde.**
5. Er ofte i gang hele tiden eller virker som en, der er drevet af **en motor, som ikke lader sig styre.**

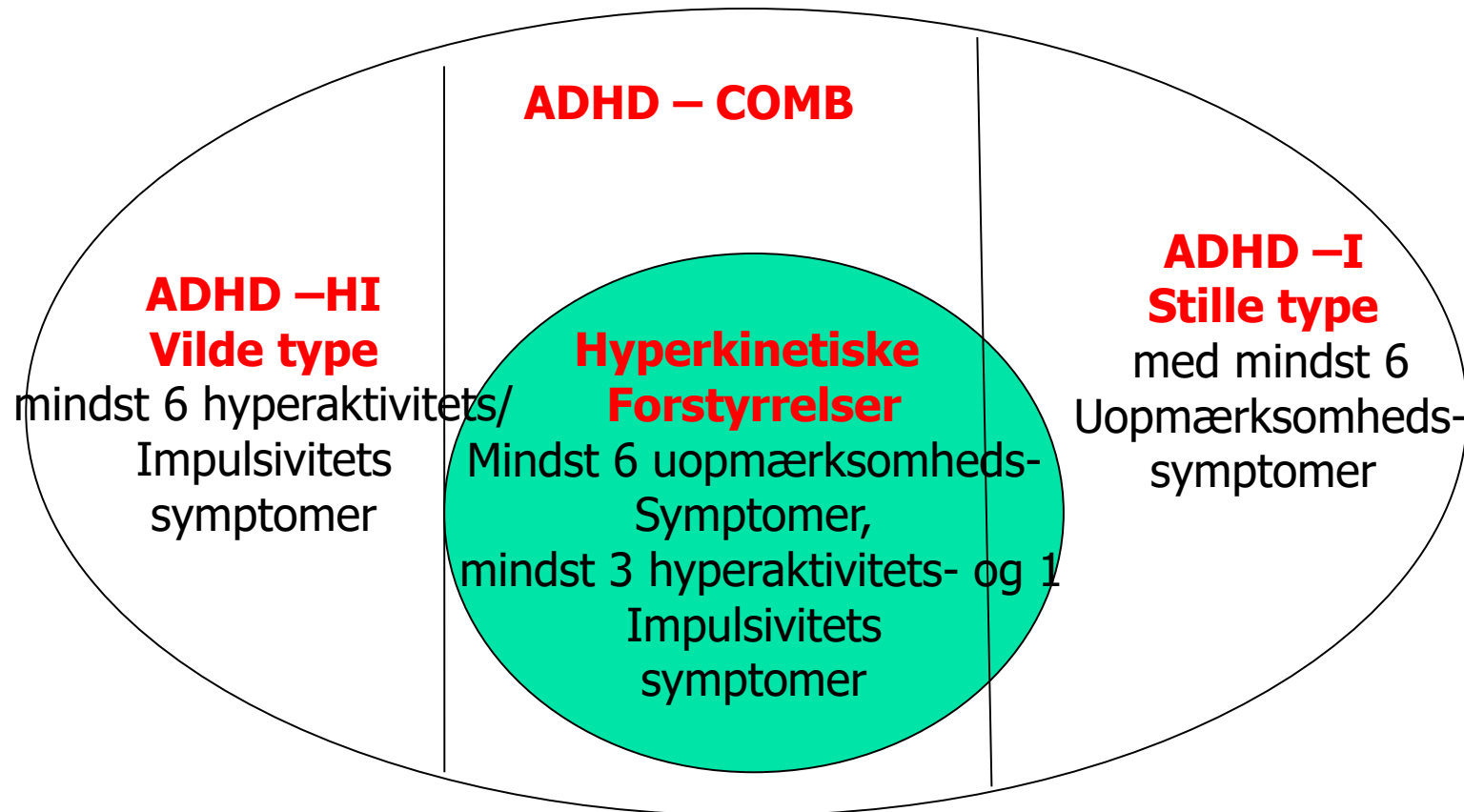
ADHD – kernesymptomer

Impulsivitet.

1. Svarer før spørgsmålet er afsluttet
2. Har ofte svært ved at vente på deres tur
3. Afbryder ofte andre eller overskrider andres grænser
4. Taler for meget, uden situationsfornemmelse

Forskellige typer af ADHD

ADHD hos piger

- De er i egen drømmerverden.
- De er ikke til stede.
- De fatter ikke helt, hvad der foregår.
- Den stille type, ADHD
- Impulsivitet.
- Tristhed/angst/
og selvbebrejdelse.

Konsekvenser af ADHD/ADD

Problemer i skolen, uddannelse og arbejde

Problemer med administrere økonomi

Problemer i relationer til venner, familie og parforhold

Problemer i rollen som forældre

Problemer i forhold til sundhed og livsstil

ADHD kan være invaliderende sygdom

hjerneskode

Barndom og ungdom:

- Flere ulykker for børn med ADHD

Dårlig
begavelse
eller dyssocial

Skolegang

- Konflikter med lærere
- Skiftende skoler
- Manglende indlæring

ADHD kan være invaliderende sygdom

Voksne

- Alkohol/stofmisbrug
  - Utroskab, skilsmisse
  - Hyppige uddannelse- og job skift
  - Trafikulykke
-
- Risiko for berigelseskriminalitet og voldskriminalitet (ubetænksomhed, hastige handlinger)

Misbrug og følgetilstand: Apati, personlighedsforstyrrelser, psykoser

Hvad sker med ADHD - kernesymptomer med stigende alder?

?

Statistik:

- 3-5 % af alle skolebørn har ADHD
- 2-4 % voksne

- 50% voksne fortsætter at have ADHD kernesymptomer
- 25 % voksne har fortsat store vanskeligheder, men dog ikke tilstrækkeligt til at opfylde kernesymptomer

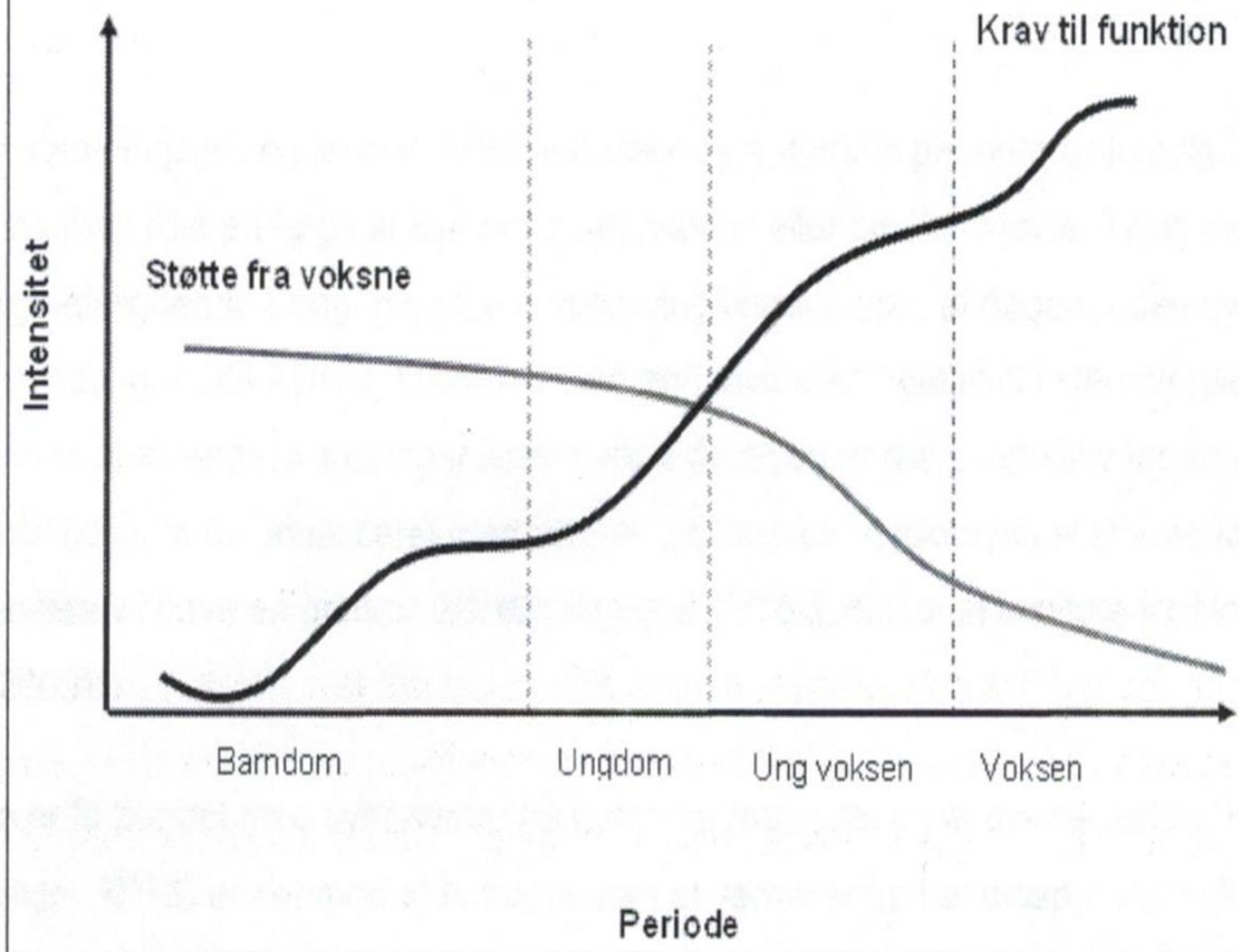
Eller omvendt kompensation af ADHD-symptomer hos voksne i form af "The Marine Type"

- Altid orden på alt
- Overdreven fokus på kalender, aftaler

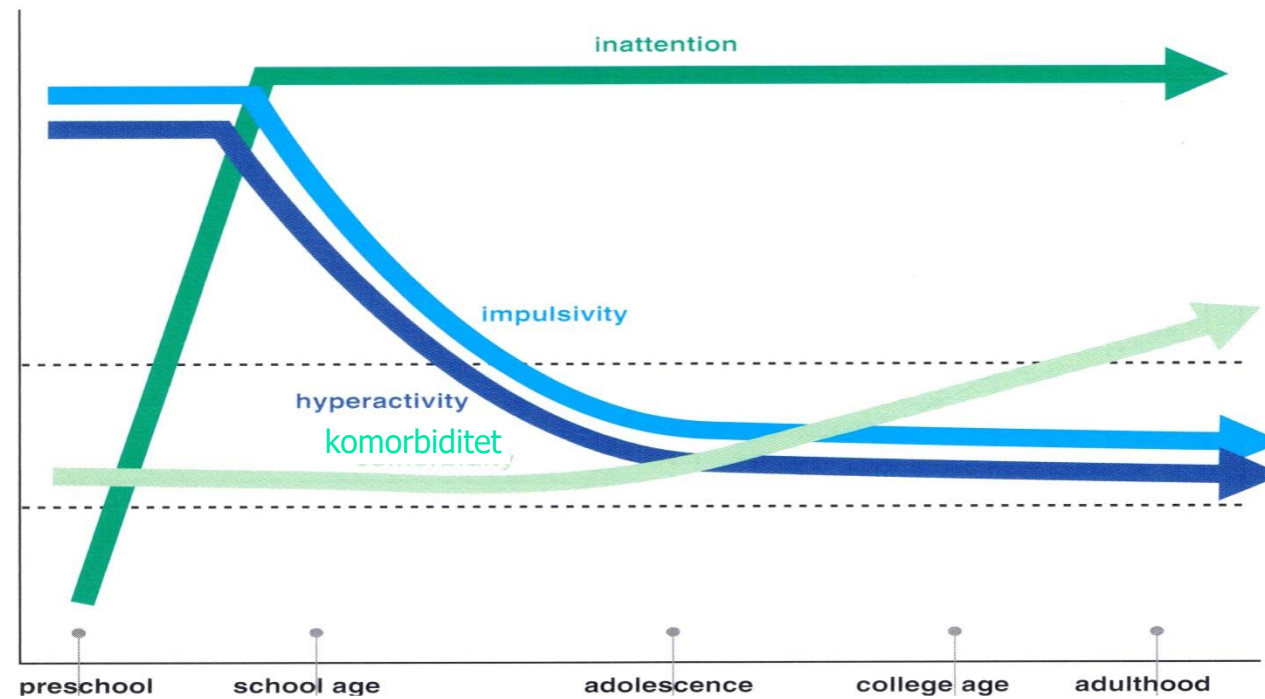

Tvangspræget personlighed

Figur 1. Sammenhæng mellem rammer og krav i livets faser og ADHD symptomernes sværhedsgrad

ADHD kernesymptomer ændrer karakter med alderen

ADHD og komorbiditet hos voksne

- 85% af voksne med ADHD har andre psykiatriske tilstande:
  - 55% har stof og alkoholmisbrug
  - 50% lider af angst og søvnforstyrrelser
  - 23% har depressioner
  - 13% er maniodepressive
  - 20% har læsevanskeligheder
  - 18% mand og 8% kvinder har personlighedsforstyrrelser
  - 14% mand og 6% kvinder har OCD, tics eller Tourette's syndrom
  - Kan også falde sammen med Asperger syndrom
  - Psykose